

Lær os at holde tal på vore dage, så vi får visdom i hjertet (Sl 92, 12)

Prædiken til Helligtrekongers søndag 3. januar 2021

af Therese Solten

Matthæusevangeliet 2,1-12: Da Jesus var født i Betlehem i Judæa i kong Herodes' dage, se, da kom der nogle vise mænd fra Østerland til Jerusalem og spurgte: »Hvor er jødernes nyfødte konge? For vi har set hans stjerne gå op og er kommet for at tilbede ham.« Da kong Herodes hørte det, blev han forfærdet, og hele Jerusalem med ham. Og han sammenkaldte alle ypperstepræsterne og folkets skriftkloge og spurgte dem, hvor Kristus skulle fødes. De svarede ham: »I Betlehem i Judæa. For således er der skrevet ved profeten: ›Du, Betlehem i Judas land, du er på ingen måde den mindste blandt Judas fyrster. Fra dig skal der udgå en hersker, som skal vogte mit folk, Israel.‹ « Så tilkaldte Herodes i al hemmelighed de vise mænd og forhørte dem indgående om, hvornår stjernen havde vist sig. Og han sendte dem til Betlehem og sagde: »Gå hen og spørg jer nøje for om barnet; og når I har fundet det, så giv mig besked, for at også jeg kan komme og tilbede det.« Da de havde hørt på kongen, tog de af sted, og se, stjernen, som de havde set gå op, gik foran dem, indtil den stod stille over det sted, hvor barnet var. Da de så stjernen, var deres glæde meget stor. Og de gik ind i huset og så barnet hos dets mor Maria, og de faldt ned og tilbad det, og de åbnede for deres gemmer og frembar gaver til det, guld, røgelse og myrra. Men i drømme fik de en åbenbaring om ikke at tage tilbage til Herodes, og de vendte hjem til deres land ad en anden vej.

De første dage i dette nye år har tågen ligget tyk og hvid over landskabet. De nøgne træers grene stod dækket af rimfrost. Helt stille var det. Himlen et mælkehvidt hele, ingen 'dejlig himmelblå', ingen stjerne at skue på den klare nattehimmel. Sigbarheden lav – man kunne vanskeligt se længere end 100 meter frem på vejen. Hvordan skal vi så kunne skue ret langt ind i det nye år, der ligger foran os?

Ja, så kan man jo i stedet kigge bagud – I min avis¹ læser jeg om kloge mennesker, der anmelder året, der gik. De giver året 2020 stjerner, som om det var en dårlig film eller en skuffende restaurantoplevelse.

Trangen til at evaluere er forståelig, men normalt anmelder man jo bøger, film og restauranter for enten at anbefale eller fraråde andre oplevelsen. Når det gælder de dage, der er gået, så er vejen, vi gik ad, spærret. Uanset at vi ikke bryder os om de rammer, der i øjeblikket er sat for vores liv, så kan vi ikke bare vende tilbage til det gamle, vi kan ikke gå tilbage ad den vej, vi kom. Det kan – sat på spidsen – blive døden for hele menneskeslægten.

Af samme grund var de vise mænd nødt til at vælge en anden vej hjem. Da de først har set barnet, ydmygt er faldet på knæ for Gud selv i skrøbelig, sårbar menneskeskikkelse ved de, at de ikke kan overlade hans skæbne i hænderne på en magtbegærlig dræbermaskine som kong Herodes. Derfor må de vende hjem ad en anden vej. For tager de den, de kom ad, bliver det døden for det lille nyfødte barn og dermed for dem, ja for hele menneskeslægten. Endnu er, hvad de ser i ham, kun et spirende håb. Men det er et livsvigtigt og livsnødvendigt håb. For de ser, at i ham skinner Guds lys over menneskelivet på en helt ny måde. Og det får det til at glimte i sjælen som i et genskin af stjernen på himlen, det vækker en livsgnist i deres hjerter, der pludselig slår hårdere, ja så det næsten gør ondt i brystet, i et oprør mod smerte og død.

---

¹ Kristeligt Dagblad 2.2.21:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/annus-horribilis-eller-annus-mirabilis-vi-anmelder-2020>

Måske det er samme oprør, der får Henrik Wivel, kunst-, film- og litteraturanmelder, til at omtale 2020 som ”året, hvor døden blev nærværende”. Han giver der tre ud af seks mulige stjerner og siger: ”Vi tabte alle sammen vores hænder på vej mod hinanden og måtte standse op og dække os til. Det er menneskelig unatur. Men det blev også et år for nærhed. Til de få kære, man satte ekstra meget pris på at mødes med, tale med, have hos sig – og i ubevogtede øjeblikke holde om”.

Der, hvor livet bliver allermest skrøbeligt og udsat, når beslutninger og valg tages ud af vores magt, da har vi åbenbart stadig noget at bære, stadig noget lagt i vore hænder; der kaldes på en visdom i os – En visdom, som vi ikke kan regne eller ræsonnere os frem til, men som opstår ud af mødet med livet selv i dets allerfineste, dets allerskrøbeligste skikkelse og som handler om dets umistelige værdi. Ikke i principiel forstand. Men helt konkret i de situationer, hvor vi spørges direkte: Hvad vil du gøre for at passe på dette liv? Ser du Guds lys skinne over det?

Tør du kramme livet ud af livet? *Er* det et liv, hvis ikke det kram bliver givet – hvis ikke du i et ubevogtet øjeblik, i en lille stjernestund, kan holde om det menneske, du holder så inderligt af?

I den ligning, som livet er, kan antallet af dage, vi lever, og antallet af stjerneglimt i sjælen, ikke udlignes mod hinanden.

Litteraturanmelderen Nils Gunner Hansen, kalder i sin anmeldelse det forgangne år for ”gyseligt” og giver det én stjerne. Det kan jo virke sølle og desillusioneret. Hvis ikke det var for hans understregning af, at stjernen netop er: ”den lille stjerne, der lyser i mørket her ved nytåret. Jesusbarnet og det lille stik, vaccinehåbet.

Dermed står det klart, at livet ikke handler om, hvor mange stjerner, vi kan give det. Men udelukkende afhænger af, at der er én stjerne at se. Af, at der er håb.

De vise mænd fulgte den stjerne og fandt vej til det nyfødte Jesusbarn. Og de gik ind og tilbad ham, ikke fordi han var fornem, men fordi *han var der*. I mørket, i kulden, i verdens elendighed var han – godheden, lyset selv – kommet til stede. I ham blev forbindelsen mulig mellem hvert lille jordbundet, længselsfuldt menneske og den evige Gud. Det er *hans* lys, der kan få den lille gnist af evighedslængsel, der bor i os, til at lyse og glimte om kap med julestjernen.

Det er hans tilstedeværelse, der kan indgyde håbet, varmen. Troen – på trods af alt, hvad livets år og dage byder os – på, at Gud er til stede i det. Som Majestæten gjorde det klart for os, da hun som afslutning på sin nytårstale bad Gud bevare, ikke bare landet, riget som helhed, men *os alle sammen*. Hver og en af os, som ængstes, som finder og elsker, som mister og savner. Som tror og håber.

Visdommen, som gør de vise mænd vise, er ikke noget, de har regnet sig frem til, ikke engang noget, der står skrevet i stjernerne. Nej visdommen, den sande visdom i hjertet, er givet dem med det lille barn, de står foran. Det er en ældgammel visdom gjort tilgængelig for dem og for os i en helt ny og overraskende skikkelse.

En ny begyndelse. Kun Gud ved, hvad den skal blive til. Men der er håb.

For med barnet i krybben er vi givet noget at tage vare på. Indgydt den samme visdom i hjertet, som vi kan tage med os videre: Glæden over livet selv, når det åbenbarer sig for os i kærlighedens skikkelse og kalder os nær hinanden, nær Vorherre.

Vi har glæder foran os. Og vi har tab i udsigt. Vi har livet, som det er, netop i dette nu, behæftet med begrænsninger og restriktioner. Og samtidig fuldt af nye muligheder. Morgener med tåge og stilhedens hvidhed i sindet og landskabet. Morgener med klar sol og fornyet livsmod. Vejen videre må gå ad en anden vej, end den vi kom ad. Men med barnet i krybben, han som er Gud med os, bliver det vejen hjem. Amen.